

Γίνε δωρητής οργάνων,
κάνε γνωστή την
επιθυμία σου σήμερα.

ΓΤΠ 26/2018-25.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Σχεδιασμός: Άννα Κυριάκου

Εκτύπωση: Zavallis Litho Ltd

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΩΡΕΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ

Ερωτήσεις & Απαντήσεις

**Δώρο Ζωής
προς τον
Συνάνθρωπο**

Η δωρεά ανθρώπινου
οργάνου από ζώντα
ή μετά θάνατον δότη
γίνεται εθελοντικά, χωρίς
όρους και ανταλλάγματα.

Πρόκειται για πράξη
ανθρωπισμού και
ανθρώπινης αλληλεγγύης!

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Σήμερα στην Κύπρο υπάρχουν περισσότεροι από 1.000 ασθενείς με σοβαρότατα προβλήματα υγείας, όπως χρόνια νεφρική, καρδιακή, ηπατική και αναπνευστική ανεπάρκεια. Οι περισσότεροι υποβάλλονται σε κάποιας μορφής κάθαρση στην Κύπρο ή βρίσκονται σε κέντρα στο εξωτερικό, με υποστηριζόμενες θεραπείες της καρδιάς, του ήπατος και των πνευμόνων αναμένοντας ένα μόσχευμα που θα τους προσφέρει ξανά την ελπίδα για ζωή.

Παρόλο που η ευαισθησία του Κύπριου πολίτη για τη δωρεά νεφρού από ζώντα δότη κατατάσσει την Κύπρο στις υψηλότερες θέσεις στην Ευρώπη, η δωρεά οργάνων μετά θάνατον τη βρίσκει στις χαμηλότερες. Κάθε χρόνο στα νοσοκομεία μας καταγράφονται περίπου 2.600 θάνατοι. Σε αυτό τον αριθμό περιλαμβάνονται περίπου 25 αποβιώσαντες (1-1,5%) που πιθανόν να ήταν δυνητικοί δότες οργάνων. Η αποδοχή της ιδέας για Δωρεά Οργάνων μπορεί να αυξήσει τη συναίνεση και την τελική απόφαση για Δωρεά.

Το μόσχευμα αποτελεί αγαθό ανεκτίμητης αξίας που προέρχεται από τον άνθρωπο και καταλήγει στον άνθρωπο. Η δυνατότητα για διεξαγωγή μεταμοσχεύσεων και προσφοράς ζωής σε συνάνθρωπό μας εξαρτάται αποκλειστικά από τη στάση της κοινωνίας στο θέμα της Δωρεάς Οργάνων.

Δωρεά Οργάνων

Πρόκειται για μια διαδικασία κατά την οποία γίνεται μεταφορά υγιούς οργάνου από θανόντα ή εν ζωή δότη σ' έναν σοβαρά πάσχοντα λήπτη που έχει υποστεί βλάβη οργάνου, με σκοπό την αποκατάσταση της λειτουργίας τού οργάνου αυτού.

Όπως είναι γνωστό, η μεταμόσχευση μπορεί να σώσει τη ζωή ενός ασθενούς και να βελτιώσει σημαντικά την υγεία και την ποιότητα ζωής του.

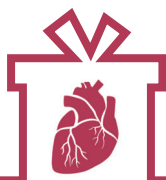
Αν και πρόκειται για πράξη αγάπης και προσφοράς προς τον συνάνθρωπό μας, εναπόκειται στη γενναιοδωρία των δωρητών ή/και στη συγκατάθεση των οικογενειών τους, αν επιθυμούν να χαρίσουν ζωή σε ασθενείς που χρειάζονται μεταμόσχευση.

Μεταμόσχευση Οργάνων

Είναι η διαδικασία κατά την οποία, υγιή όργανα μεταφέρονται από έναν εκλιπόντα (νεκρό) ή ζώντα δότη σ' έναν χρονίως πάσχοντα ασθενή με σκοπό την αποκατάσταση της λειτουργίας κάποιου οργάνου του που βρίσκεται σε ανεπάρκεια.

Η μεταμόσχευση αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις της ιατρικής του 20ού αιώνα και έχει καθιερωθεί πλέον ως μια αποτελεσματική θεραπευτική πρακτική. Επιτρέπει την αποκατάσταση των λειτουργιών των οργάνων που βρίσκονται σε ανεπάρκεια. Στον τόπο μας τα αποτελέσματα των μεταμοσχεύσεων (κυρίως νεφρού) δίνουν ελπίδα αισιοδοξίας στον Κύπριο Νεφροπαθή καθώς συγκαταλέγονται από τα καλύτερα στον κόσμο – από τον Φεβρουάριο 2011 μέχρι το καλοκαίρι του 2017 έχουν μεταμοσχευτεί 168 συνάνθρωποί μας ως ακολούθως:

- 43 Μεταμοσχεύσεις Νεφρού και 1 Ταυτόχρονη Μεταμόσχευση Παγκρέατος & Νεφρού από μεταθανάτιους δότες.
- 124 Μεταμοσχεύσεις Νεφρού από ζώντες δότες (όλοι με λαπαροσκοπική νεφρεκτομή).

Η βιωσιμότητα μοσχευμάτων ανέρχεται στο 97,5% στα 3 έτη περίπου μέσο όρο παρακολούθησης (απώλεια οργάνου σε 4 περιπτώσεις με αιτίες, οξεία απόρριψη, επιστροφή αρχικής ασθένειας, πυελονεφρίτιδας και χρόνια απόρριψη αντίστοιχα). Η βιωσιμότητα ασθενών ανέρχεται στο 96,9% στα 3 έτη περίπου μέσο όρο παρακολούθησης (θάνατος 5 ασθενών με αιτία τη στεφανιαία νόσο (καρδιά), τον καρκίνο και την πνευμονία).

Θρησκευτικές αντιλήψεις για τη μεταμόσχευση οργάνων

Οι περισσότερες θρησκείες, όπως παραδείγματος χάριν ο Χριστιανισμός, ο Βουδισμός, ο Ιουδαϊσμός, έχουν θετική στάση στο θέμα των μεταμοσχεύσεων. Η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία αντιμετωπίζει τις μεταμοσχεύσεις με ιδιαίτερη κατανόηση και θεωρεί ότι: «Η δωρεά οργάνων από εγκεφαλικά νεκρούς δότες καθώς και η νηφάλια και συνειδητή απόφαση υγιούς ανθρώπου όπως προσφέρει κάποιο όργανό του εις πάσχοντα συνάνθρωπο, ως πράξεις φιλαλληλίας και αγάπης, είναι σύμφωνοι με τη διδασκαλία και το φρόνημα της Εκκλησίας μας». (www.eom.gr)

Όργανα που μπορούν να μεταμοσχευθούν

Από έναν μεταθανάτιο δότη, μπορούν να σωθούν μέχρι και εννέα ασθενείς. Τα όργανα που μπορούν να μεταμοσχευθούν είναι οι νεφροί, η καρδιά, το ήπαρ, οι πνεύμονες, το πάγκρεας και τμήμα του λεπτού εντέρου.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι οι δύο νεφροί, συνήθως, μεταμοσχεύονται σε δύο ασθενείς και το ίδιο συμβαίνει και με τους πνεύμονες. Επίσης, το ήπαρ μπορεί να χωριστεί και να μεταμοσχευθεί κι αυτό, σε δύο διαφορετικούς λήπτες.

Από ζώντα δότη μπορεί να μεταμοσχευθεί 1 νεφρός και σε μεγάλες χώρες του εξωτερικού ακόμη και μέρος του ήπατος/ πνεύμονα/λεπτού εντέρου.

Διαφορές «Δωρητή Οργάνων», «Δυνητικού Δότη Οργάνων» και «Δότη Οργάνων»

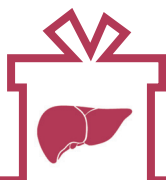
- **Δωρητής Οργάνων:** Ο ενήλικος πολίτης που δηλώνει εν ζωή ότι επιθυμεί, μετά από τον θάνατό του, να προσφέρει ένα ή όλα τα όργανά του σε ασθενείς συνανθρώπους του που χρειάζονται μεταμόσχευση.
- **Δυνητικός Δότης Οργάνων:** Αξιολογείται αν μπορεί να προσφέρει κάποιο όργανο ή ιστό του. Αυτό μπορεί να γίνει όταν ο ίδιος δώσει συγκατάθεση, σε περίπτωση ζωντανής δωρεάς, ή όταν ο πλησιέστερος συγγενής του δώσει συγκατάθεση, σε περίπτωση διάγνωσης εγκεφαλικού θανάτου.
- **Δότης Οργάνων:** Κάθε άνθρωπος που προβαίνει στη δωρεά ανθρώπινου οργάνου για μεταμόσχευση.

Συντονιστής Μεταμοσχεύσεων

Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ο Συντονιστής Μεταμόσχευσης είναι κατάλληλα και ειδικά εκπαιδευμένο ιατρικό ή νοσηλευτικό προσωπικό, που συντονίζει τις διαδικασίες χαρακτηρισμού, αφαίρεσης, συντήρησης και διακομιδής οργάνων με σκοπό τη μεταμόσχευση.

Αρχές που διέπουν τη Δωρεά Οργάνων

- Η δωρεά ανθρώπινου οργάνου από ζώντα ή μετά θάνατον δότη γίνεται εθελοντικά, χωρίς όρους και ανταλλάγματα. **Πρόκειται για πράξη ανθρωπισμού και ανθρωπίνης αλληλεγγύης!**
- Απαγορεύεται σε οποιοδήποτε άτομο να γνωστοποιεί την ανάγκη ή τη διάθεση ανθρώπινου οργάνου.
- Απαγορεύεται σε οποιοδήποτε άτομο να δίδει ή να λαμβάνει ανταμοιβή ή αντάλλαγμα για την προμήθεια ή για την προσφορά προμήθειας οποιωνδήποτε ανθρώπινων οργάνων.

ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΑ ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ

1 Τι ισχύει στην Κύπρο σχετικά με τη συναίνεση που αφορά τη Δωρεά Οργάνων;

Στην Κύπρο η δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων διέπεται από τους περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων των Οργάνων Ανθρώπινης Προελεύσεως Νόμους του 2012 μέχρι 2017.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, διενεργείται μεταμόσχευση αν ο δυνητικός μεταθανάτιος δότης έχει δεδηλωμένη εν ζωή θέληση για αφαίρεση των οργάνων του με σκοπό τη μεταμόσχευση, όπως τεκμηριώνεται στο Εθνικό Μητρώο Δυνητικών Δοτών.

Αν υπάρχει δεδηλωμένη εν ζωή θέληση από δυνητικό μεταθανάτιο δότη για αφαίρεση οργάνων του με σκοπό τη μεταμόσχευση, αυτή δεν δύναται να αναιρεθεί από οποιοδήποτε εκ των νενομισμένων αντιπροσώπων του.

Εάν ο δυνητικός μεταθανάτιος δότης, δεν είχε εκφράσει τη συναίνεσή του ή την άρνησή του, διενεργείται αφαίρεση οργάνων εφόσον συγκατατίθεται ο νενομισμένος αντιπρόσωπός του. Η σειρά προτεραιότητας, σε περίπτωση ασυμφωνίας, όπως αναφέρεται είναι: (α) σύζυγος, (β) ενήλικο τέκνο, (γ) γονέας ή ασκών την κηδεμονία/επιμέλεια, (δ) αδελφός/ή, (ε) παππούς, (στ) εγγονός/η, (ζ) πατριός ή μητριά, (η) ετεροθαλής αδελφός, (θ) φίλος από στενή προσωπική σχέση.

2 Τι είναι η «εικαζόμενη» συναίνεση;

Είναι η νομοθετική ρύθμιση που προβλέπει ότι όλοι οι πολίτες μιας χώρας θεωρούνται δωρητές και εν δυνάμει δότες οργάνων, εκτός αν έχουν δηλώσει εγγράφως το αντίθετο. Δηλαδή, η αφαίρεση ενός ή περισσότερων οργάνων από ενήλικο θανόν πρόσωπο πραγματοποιείται εφόσον -όσο ζούσε- δεν είχε εκφράσει την αντίθεσή του.

3 Είναι σημαντικό να εκφράσω και να δηλώσω την επιθυμία μου;

Η απάντηση είναι **ναι**, γεγονός που αποδεικνύει ότι γνωρίζω σχετικά με τη δωρεά οργάνων, είμαι ευαισθητοποιημένος και επιθυμώ να βοηθήσω και να προσφέρω ζωή σ' έναν ή/και περισσότερους ανθρώπους που χρειάζονται μεταμόσχευση οργάνου/ων.

4 Χρειάζεται να ενημερώσω την οικογένειά μου ότι επιθυμώ να δοθούν τα όργανά μου;

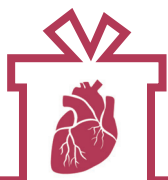
Η οικογένειά σας είναι σημαντικό να γνωρίζει εκ των προτέρων τις πεποιθήσεις σας σχετικά με αυτό το ευαίσθητο θέμα αφού στο πλαίσιο του δύσκολου έργου της ανακοίνωσης του θανάτου, τα μέλη κάθε οικογένειας διακατέχονται από βαρύτατη θλίψη.

5 Μπορώ να συμφωνήσω για τη δωρεά συγκεκριμένων οργάνων;

Η απάντηση είναι **ναι**. Αν υπάρχει κάποια ιδιαίτερη επιθυμία ή αντίρρηση επ' αυτού που έχει δηλωθεί από τον ίδιο τότε γίνεται σεβαστή.

6 Μπορώ να κάνω μετά θάνατον δωρεά οργάνου προς ένα συγκεκριμένο πρόσωπο;

Η απάντηση είναι **όχι**. Η κατευθυνόμενη δωρεά οργάνων μετά από τον θάνατο ενός δότη προς έναν συγκεκριμένο λήπτη, δεν επιτρέπεται. Εξάλλου απαγορεύεται ρητώς, βάσει σχετικής νομοθεσίας (Άρθρο 25). Οποιαδήποτε υπόδειξη από τον δωρητή ή την οικογένεια του δότη οργάνων, δεν λαμβάνεται υπόψη. Η κατανομή των οργάνων γίνεται σύμφωνα με επιστημονικά κριτήρια και σειρά προτεραιότητας, με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού ηλεκτρονικού υπολογιστή, διαδικασία που εποπτεύεται από το Συμβούλιο Μεταμοσχεύσεων.

7 Μπορεί ο καθένας από εμάς να γίνει δότης οργάνων μετά θάνατον;

Η απάντηση είναι **όχι**. Βασική και απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορεί ένας εκλιπών να γίνει δότης οργάνων είναι να «καταλήξει» διασωληνωμένος σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) και στη συνέχεια να διαγνωσθεί επίσημα ο εγκεφαλικός του θάνατος.

Τα όρια ηλικίας που είχαν τεθεί παλαιότερα έχουν ξεπεραστεί λόγω του ότι η ιατρική είναι μία συνεχώς εξελισσόμενη επιστήμη. Άλλωστε, σημαντική είναι η βιολογική και όχι η χρονολογική ηλικία, γι' αυτό τόσο τα βρέφη όσο και οι υπερήλικες μπορούν να δώσουν όργανα. Κάποιο πρόβλημα υγείας δεν αποτελεί πάντα αντένδειξη για να γίνει κανείς δωρητής οργάνων, ενώ η απόφαση για το αν τα όργανα είναι κατάλληλα ή όχι για μεταμόσχευση, λαμβάνεται από την ομάδα τη δεδομένη στιγμή της δωρεάς.

8 Ποιος θα είναι ο λήπτης οργάνων μου αν αποφασίσω να γίνω δωρητής;

Η δωρεά οργάνων μετά θάνατον είναι ανώνυμη. Τα κριτήρια κατανομής είναι, αφενός ανάλογα με το όργανο που μεταμοσχεύεται και αφετέρου βάσει ορισμένων κριτηρίων, όπως είναι η ομάδα αίματος, η ιστοσυμβατότητα, η σοβαρότητα της νόσου καθώς, επίσης, και οι σωματομετρικές παράμετροι σε κάποιες περιπτώσεις. Η κατανομή των μοσχευμάτων νεφρού στους Υποψήφιους Λήπτες του Εθνικού Μητρώου που τηρείται στο Μεταμοσχευτικό Κέντρο, γίνεται από ηλεκτρονικό σύστημα κατανομής.

Μερικά από τα κριτήρια είναι η ομάδα αίματος, η ιστοσυμβατότητα μεταξύ δότη και ληπτών, ο χρόνος αναμονής, η παρουσία αντισωμάτων έναντι του λήπτη, το ιατρικώς πιστοποιούμενο επειγόν της κατάστασης των υποψήφιων ληπτών και η διαφορά ηλικίας δότη-λήπτη, τα οποία εισάγονται στο σύστημα. Σε κάθε δωρεά προκύπτουν νέες λίστες μετά από επεξεργασία στα ειδικά αδιάβλητα μηχανογραφημένα συστήματα σχετικά με το ποιοι είναι οι καταλληλότεροι λήπτες ανά όργανο, με βάση τα παραπάνω κριτήρια.

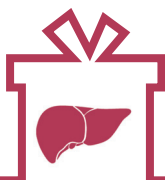

Η κατανομή οργάνων εποπτεύεται από το Συμβούλιο Μεταμοσχεύσεων, όπου 2 από τα 10 μέλη του είναι εκπρόσωποι Συνδέσμων Ασθενών, εκπρόσωποι του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και άλλοι σχετικοί φορείς.

9 Πώς πιστοποιείται ο θάνατος;

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διάγνωση του εγκεφαλικού θανάτου από δύο ειδικούς ιατρούς **που είναι ανεξάρτητοι από τη Μεταμοσχευτική Ομάδα** (Εντατικολόγο/Νευρολόγο/ Νευροχειρουργό/Αναισθησιολόγο/Καρδιολόγο/Πνευμονολόγο/Γενικό Παθολόγο) με συγκεκριμένη τυποποιημένη διαδικασία εξέτασης. Αυτή η διαδικασία επαναλαμβάνεται με μεσοδιάστημα τουλάχιστον 6 ωρών. Εάν κριθεί αναγκαίο μπορεί να διεξαχθούν και άλλες, κυρίως, απεικονιστικές εξετάσεις. Όταν ολοκληρωθεί και η δεύτερη εξέταση, σημειώνεται και η ώρα θανάτου. Στους ιατρούς που διεξάγουν τη διαδικασία διάγνωσης του εγκεφαλικού θανάτου, δεν συμμετέχει ιατρός μεταμοσχευτικής ομάδας, επειδή η διαδικασία της διάγνωσης του εγκεφαλικού θανάτου είναι και πρέπει να είναι ανεξάρτητη από το ενδεχόμενο της δωρεάς οργάνων.

Δεν έχει ποτέ δημοσιευθεί έγκυρη και τεκμηριωμένη περίπτωση ατόμου που να έχει διαγνωσθεί με εγκεφαλικό θάνατο με την ενδεδειγμένη διαδικασία, ενώ δεν ήταν εγκεφαλικά νεκρό. Δημοσιεύματα στον τύπο για τέτοιες περιπτώσεις βασίζονται σε ατελή πληροφόρηση για το τι σημαίνει εγκεφαλικός θάνατος, με αποτέλεσμα να υπάρχει σύγχυση του εγκεφαλικού θανάτου με άλλες καταστάσεις, όπως κώμα και φυτική κατάσταση.

10 Τι είναι ο εγκεφαλικός θάνατος;

Εγκεφαλικός θάνατος είναι η μόνιμη, μη αναστρέψιμη απώλεια της λειτουργίας του εγκεφάλου, που περιλαμβάνει τη συνείδηση και όλες τις λειτουργίες του εγκεφαλικού στελέχους περιλαμβανομένης και της αναπνοής. Δηλαδή, καμία εγκεφαλική λειτουργία δεν μπορεί ποτέ να επανέλθει. Αυτό συμβαίνει μετά από ανεπανόρθωτη βαριά βλάβη του εγκεφάλου. Ο θάνατος του εγκεφάλου είναι και ο θάνατος του ατόμου, έννοια που είναι ευρέως αποδεκτή διεθνώς.

Εάν το άτομο υποστεί εγκεφαλικό θάνατο ενώ βρίσκεται σε τεχνητή υποστήριξη της αναπνοής με αναπνευστήρα σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), τότε είναι δυνατή η διατήρηση της λειτουργίας των βιολογικών του οργάνων μόνο μέσω τεχνητών μέσων. Μόνος ηθικά και νομικά αποδεκτός σκοπός της διατήρησης οργάνων ενός νεκρού με αυτό τον τρόπο είναι η πιθανή δωρεά οργάνων.

11 Ποια είναι η διαφορά μεταξύ εγκεφαλικού θανάτου και φυτικής κατάστασης;

Στη φυτική κατάσταση δεν λειτουργεί ο φλοιός του εγκεφάλου ενώ η λειτουργία του εγκεφαλικού στελέχους διατηρείται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Στην περίπτωση αυτή ο ασθενής διατηρεί αυτόματα αναπνοή και καρδιαγγειακή λειτουργία, στερείται όμως συνείδησης.

Στον εγκεφαλικό θάνατο παύει να λειτουργεί το εγκεφαλικό στέλεχος. Η διάκριση μεταξύ των δύο καταστάσεων είναι ιατρικώς ευδιάκριτη και σε καμία περίπτωση οι ασθενείς που βρίσκονται σε φυτική κατάσταση δεν θεωρούνται δυνητικοί δότες οργάνων.

12 Μπορούν να με κρατήσουν στη ζωή μέσω μηχανημάτων;

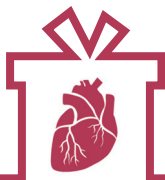
Η απάντηση είναι **όχι**. Ο ασθενής που έχει υποστεί νέκρωση του εγκεφαλικού στελέχους θεωρείται νεκρός και δεν μπορεί να επανέλθει στη ζωή. Τα μηχανήματα μπορούν απλώς να διατηρήσουν την κυκλοφορία του αίματος παρέχοντας τη δυνατότητα χρησιμοποίησης των οργάνων, των ιστών και των κυττάρων για μεταμόσχευση.

13 Αν οι ιατροί γνωρίζουν ότι θέλω να γίνω δωρητής οργάνων, θα με αφήσουν να πεθάνω;

Η απάντηση είναι **όχι**. Η έναρξη της μεταμοσχευτικής διαδικασίας προϋποθέτει πρώτα την πιστοποίηση θανάτου. Η εκπαίδευση, η ηθική και η δεοντολογία του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας βασίζεται στην αρχή ότι: «*Η δωρεά οργάνων έρχεται πάντα δεύτερη σε σχέση με τους βασικούς ιατρικούς χειρισμούς. Πρόχει η επιβίωση του ασθενούς και όλες οι προσπάθειες εστιάζονται σε αυτό.*»

14 Πώς οργανώνεται η διαδικασία δωρεάς οργάνων προς μεταμόσχευση;

Απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη οποιασδήποτε διαδικασίας είναι η πιστοποίηση του εγκεφαλικού θανάτου (Ν. 127/2012). Σύμφωνα με τον Νόμο, μετά από την πιστοποίηση του εγκεφαλικού θανάτου και εφόσον οι λειτουργίες ορισμένων οργάνων διατηρούνται με τεχνητά μέσα, ο Συντονιστής Μεταμοσχεύσεων, σε συνεργασία με τους υπεύθυνους ιατρούς που διαπίστωσαν τον εγκεφαλικό θάνατο ή/και με τη βοήθεια ψυχολόγου, ενημερώνει τους συγγενείς του εκλιπόντος. Αν ο δυνητικός μεταθανάτιος δότης δεν είχε εκφράσει τη συναίνεσή του ή την άρνησή του, η αφαίρεση οργάνων διενεργείται εφόσον συγκατατίθεται σε αυτήν ο νενομισμένος αντιπρόσωπός του.

Αν ο εκλιπών είχε αποκλείσει τη δωρεά οργάνων όσο βρισκόταν εν ζωή, τότε σταματά η διαδικασία δωρεάς οργάνων. Διαφορετικά, ενεργοποιείται η διαδικασία της δωρεάς από τον δότη στους υποψήφιους λήπτες και συντονίζεται από τον Συντονιστή Μεταμοσχεύσεων.

Το Συμβούλιο Μεταμοσχεύσεων Κύπρου, ως κεντρικός συντονιστικός φορέας, επιβλέπει και διασφαλίζει την ποιότητα σε όλες τις διαδικασίες, από την αφαίρεση των οργάνων μέχρι τη μεταμόσχευση.

15 Η οικογένεια του δότη πρέπει να καταβάλει οποιοδήποτε κόστος για τη μεταμόσχευση;

Η απάντηση είναι **όχι**. Μετά τη διαπίστωση του εγκεφαλικού θανάτου, κάθε δαπάνη, απαραίτητη για την αφαίρεση, τη μεταφορά και τη συντήρηση των ιστών και των οργάνων από ζώντα ή θανόντα δότη, με σκοπό τη μεταμόσχευση, καλύπτεται από το Κράτος.

16 Η αφαίρεση οργάνων παραμορφώνει το σώμα;

Η απάντηση είναι **όχι**. Το σώμα του δότη αντιμετωπίζεται πάντα με σεβασμό. Η όλη διαδικασία διενεργείται με μεγάλη προσοχή από χειρουργούς και εκπαιδευμένο προσωπικό, χωρίς να υπάρχει παραμόρφωση του σώματος, της όψης ή των χαρακτηριστικών του δότη κατά την παράδοσή του στους οικείους του για την τέλεση της νεκρώσιμης ακολουθίας.

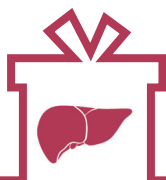
17 Ποια είναι η διαφορά μεταξύ «Δωρητή Οργάνων» και «Δωρητή Σώματος»;

- **Δωρητής Οργάνων και Ιστών:** Συναινεί να προσφέρει τα όργανά του, μετά από τον θάνατό του, για μεταμόσχευση και μετά την αφαίρεση των οργάνων ακολουθούνται οι συνήθεις διαδικασίες ταφής.
- **Δωρητής Σώματος:** Προσφέρει ολόκληρο το σώμα του, μετά από τον θάνατό του, στην ιατρική επιστήμη για ερευνητικούς σκοπούς και στην περίπτωση αυτή δεν κηδεύεται.

18 Εθνικό Μητρώο Δυνητικών Δοτών Οργάνων

Το εθνικό μητρώο δυνητικών δοτών οργάνων ιδρύθηκε το 2013 με βάση την κυπριακή νομοθεσία.

Είναι το μοναδικό μητρώο στο οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία των πολιτών που δηλώνουν ενυπόγραφα την επιθυμία τους για μεταθανάτια δωρεά οργάνων για μεταμόσχευση.

ΕΝ ΖΩΗ ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ

1 Μπορώ να δωρίσω κάποιο όργανο ενώ βρίσκομαι εν ζωή;

Η απάντηση είναι **ναι**. Στην Κύπρο από ζωντανό δότη μπορεί να γίνει μεταμόσχευση νεφρού.

2 Ποιος μπορεί να γίνει Ζωντανός Δότης Νεφρού;

Άτομα άνω των 18 ετών μπορούν να θεωρηθούν ως δυνητικοί δότες. Δεν υπάρχει ανώτατο όριο ηλικίας, φτάνει οι δότες να πληρούν τα κριτήρια που επιβεβαιώνουν ότι είναι σε θέση να δωρίσουν νεφρό. Στην Κύπρο εφαρμόζονται αυστηρά κριτήρια που έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή σε μεγάλες χώρες στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες των Νόμων 2012 έως 2017, αφαίρεση οργάνου από ζώντα δότη επιτρέπεται μόνο όταν πρόκειται να γίνει μεταμόσχευση σε σύζυγο ή σε συγγενή μέχρι τρίτου βαθμού συγγένεια ή σε περίπτωση που ο δότης έχει στενή προσωπική σχέση με τον λήπτη, η οποία διαπιστώνεται από το Συμβούλιο Μεταμοσχεύσεων.

Άρα οι δότες μπορεί να είναι: γονείς, αδέρφια, σύζυγοι, θείοι/θείες, τέκνα, ξαδέλφια, φίλοι.

Η δωρεά οργάνου γίνεται εθελοντικά χωρίς όρους, αμοιβή ή αντάλλαγμα.

3 Αξιολόγηση Δυνητικού Δότη

Η αρμόδια αρχή λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλιστεί η μέγιστη προστασία των εν ζωή δωρητών. Οι ζώντες δότες επιλέγονται με γνώμονα την υγεία, το ιατρικό και ψυχολογικό ιστορικό τους από ειδικευμένους ή καταρτισμένους και ικανούς επαγγελματίες, με βάση γραπτό πρωτόκολλο διαδικασίας που εφαρμόζει το μεταμοσχευτικό κέντρο. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενδέχεται ένας δυνητικός δότης να αποκλειστεί εάν διαφαίνεται υψηλός κίνδυνος για την υγεία του.

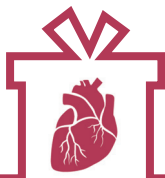
Επίσης, εξασφαλίζεται ότι τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα θα παρακολουθείται για έγκαιρη αντιμετώπιση οποιασδήποτε ανεπιθύμητης αντίδρασης που μπορεί να προκληθεί ως αποτέλεσμα της δωρεάς.

4 Ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείται για καθορισμό τού δότη;

Η διαδικασία καθορισμού τού δότη διαρκεί περίπου τέσσερις μήνες. Περιλαμβάνει αρχικά τη συνάντηση του δυνητικού δότη με τον συντονιστή, ο οποίος θα αρχίσει την αξιολόγηση πάντα σύμφωνα με το πρωτόκολλο που εφαρμόζει η Μεταμοσχευτική Κλινική.

Μετά την ολοκλήρωση των πρώτων εξετάσεων γίνεται συνάντηση με ιατρό του Μεταμοσχευτικού Κέντρου. Ακολουθεί ο έλεγχος ιστοσυμβατότητας μεταξύ δότη και λήπτη. Στη συνέχεια γίνεται η διενέργεια πιο εξειδικευμένων εξετάσεων.

Τέλος, γίνεται η συνάντηση μεταξύ δότη-λήπτη και του χειρουργού μεταμοσχευτή, κατά την οποία καθορίζεται η ημερομηνία μεταμόσχευσης σε χρόνο βολικό για τον δότη, τον λήπτη και τη μεταμοσχευτική κλινική. Παράλληλα, προγραμματίζονται και οι τελικές εξετάσεις ιστοσυμβατότητας που διεξάγονται πριν από τη μεταμόσχευση. Η μεταμοσχευτική ομάδα ενημερώνεται από τους συντονιστές καθ' όλα τα στάδια της διερεύνησης.

5 Θετικές πτυχές της Ζωντανής Δωρεάς

Η δωρεά νεφρού από ζώντα δότη συμβάλλει ενεργά στην αντιμετώπιση του προβλήματος έλλειψης οργάνων για μεταμόσχευση από μεταθανάτιους δότες. Δίνει την ευκαιρία σε έναν μεγάλο αριθμό ασθενών που υποφέρουν με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, ώστε να έχουν μια φυσιολογική και πιο ποιοτική ζωή μετά τη μεταμόσχευση.

Προσφέρει περισσότερα χρόνια βιωσιμότητας του μοσχεύματος αλλά και του λήπτη.

Δίδεται η ευκαιρία σε άλλους ασθενείς που βρίσκονται στη λίστα αναμονής να αυξήσουν τις πιθανότητες μεταμόσχευσής τους από μεταθανάτιο δότη.

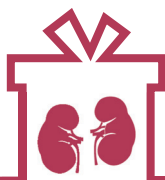
Η δωρεά οργάνου είναι δώρο ζωής για τον νεφροπαθή ασθενή. Πολλοί δότες μετά τη δωρεά αναφέρουν μεγαλύτερη αυτοεκτίμηση-σεβασμό όπως και έντονο το συναίσθημα προσφοράς στον συνάνθρωπο.

Η ζωντανή δωρεά γίνεται σε χρόνο βολικό για τον δότη, τον λήπτη αλλά και τη μεταμοσχευτική κλινική.

6 Πιθανές επιπλοκές από Ζωντανή Δωρεά

Η νέα τεχνική της λαπαροσκοπικής νεφρεκτομής εμπεριέχει λιγότερους μετεγχειρητικούς κινδύνους και γρηγορότερη ανάρρωση για τον δότη, ο οποίος στις πλείστες περιπτώσεις παίρνει εξιτήριο την 4η μετεγχειρητική ημέρα.

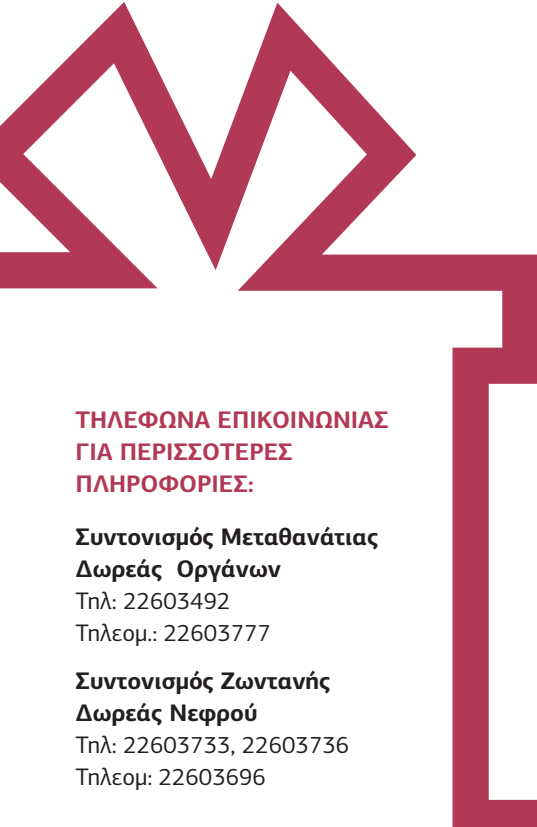
Όμως, όπως όλες οι χειρουργικές επεμβάσεις εμπεριέχουν κινδύνους το ίδιο ισχύει και για τη λαπαροσκοπική νεφρεκτομή. Υπολογίζεται ποσοστό θνησιμότητας 0,03% (στατιστικά δεδομένα στις ΗΠΑ). Οι σοβαρές επιπλοκές όπως αιμορραγία, θρόμβωση, πνευμονία, μετάγγιση, κήλη, κτλ., υπολογίζονται σε ποσοστό 5%. Σκοπός είναι να λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα που αποσκοπούν στην πρόληψη των επιπλοκών, όπως και στη θεραπεία τους το συντομότερο δυνατόν.

7 Προστασία του Δότη

Ο υποψήφιος δότης ενημερώνεται πλήρως για τη διαδικασία της χειρουργικής επέμβασης και για τις πιθανές επιπλοκές καθώς και για τις εναλλακτικές θεραπείες νεφρικής υποκατάστασης του λήπτη. Η αυτονομία του δότη και του δικαιώματός του στην υγεία του και στην αξιοπρέπειά του επιβάλλεται όπως αξιολογούνται προ της δωρεάς ώστε να εξασφαλίζεται η ιατρική και ψυχολογική του προστασία. Ο δότης τυγχάνει διά βίου ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από το Κράτος για ό,τι αφορά τη δωρεά.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο υποψήφιος δότης μπορεί να ανακαλέσει την απόφασή του οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια της προεγχειρητικής διαδικασίας.

**ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:**

**Συντονισμός Μεταθανάτιας
Δωρεάς Οργάνων**

Τηλ: 22603492

Τηλεομ.: 22603777

**Συντονισμός Ζωντανής
Δωρεάς Νεφρού**

Τηλ: 22603733, 22603736

Τηλεομ: 22603696

ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΟΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ & ΣΩΜΑΤΟΣ / ΕΝΤΥΠΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΟΝΟΜΑ:

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΦΥΛΟ: Α Θ ΗΜΕΡ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ: / / ΑΡ. ΤΑΥΤ.:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Τ.Κ.:

ΤΗΛΕΦ.: (ΣΤΑΘΕΡΟ) (ΚΙΝΗΤΟ)

Ηλ. Ταχ. (e-mail)

ΔΗΛΩΣΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΟ ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ ΓΙΑ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ

(α) Επιθυμώ να δωρίσω τα ακόλουθα όργανα για μεταμόσχευση μετά τον θάνατό μου:

Όλα Νεφρούς Καρδιά Πνεύμονες Συκώτι Πάγκρεας
 Λεπτό Έντερο

(β) Δεν επιθυμώ να δωρίσω τα όργανά μου

(γ) Επιθυμώ όπως διαγραφεί το όνομά μου από το Εθνικό Μητρώο
Δυνητικών Δοτών

ΔΗΛΩΣΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ

Επιθυμώ να δωρίσω το σώμα μου για επιστημονική έρευνα ή/και εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΟΥ ΣΥΓΓΕΝΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Τ.Κ.:

ΤΗΛΕΦ.: (ΣΤΑΘΕΡΟ) (ΚΙΝΗΤΟ)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ: Θα σας σταλεί επιστολή επιβεβαίωσης της εγγραφής σας στο Μητρώο. Το Μητρώο δημιουργήθηκε με βάση τον Νόμο 127/2012 της Κυπριακής Δημοκρατίας και είναι το μοναδικό αρχείο για την καταγραφή της δεδηλωμένης επιθυμίας για δωρεά οργάνων μετά θάνατον για μεταμόσχευση. Η συγκατάθεσή σας μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε επιθυμείτε.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ: Διαβεβαιώνεται ότι διασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων χρήση ηλεκτρονικής κρυπτογράφησης για να τηρούνται οι διατάξεις των περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και 2003.

Παρακαλώ ταχυδρομήστε την εγγραφή σας στη διεύθυνση: Εθνικό Μητρώο Δοτών Οργάνων, Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, Παλιός Δρόμος Λευκωσίας-Λεμεσού, Αρ. 215, 2029 Στρόβολος, ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση TransplantDonor@moh.gov.cy

Για πληροφορίες: Τηλέφωνο: 22603492, Τηλεομ.: 22603777

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΟΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΝ & ΣΩΜΑΤΟΣ / ΕΝΤΥΠΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΟΝΟΜΑ:

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΦΥΛΟ: Α Θ ΗΜΕΡ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ: / / ΑΡ. ΤΑΥΤ.:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

T.K.:

ΤΗΛΕΦ.: (ΣΤΑΘΕΡΟ) (ΚΙΝΗΤΟ)

Ηλ. Ταχ. (e-mail)

ΔΗΛΩΣΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΟ ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ
ΓΙΑ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ

(α) Επιθυμώ να δωρίσω τα ακόλουθα όργανα για μεταμόσχευση μετά τον θάνατό μου:

Όλα Νεφρούς Καρδιά Πνεύμονες Συκώτι Πάγκρεας
 Λεπτό Έντερο

(β) Δεν επιθυμώ να δωρίσω τα όργανά μου

(γ) Επιθυμώ όπως διαγραφεί το όνομά μου από το Εθνικό Μητρώο
Δυνητικών Δοτών

ΔΗΛΩΣΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ

Επιθυμώ να δωρίσω το σώμα μου για επιστημονική έρευνα ή/και εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΟΥ ΣΥΓΓΕΝΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

T.K.:

ΤΗΛΕΦ.: (ΣΤΑΘΕΡΟ) (ΚΙΝΗΤΟ)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ: Θα σας σταλεί επιστολή επιβεβαίωσης της εγγραφής σας στο Μητρώο. Το Μητρώο δημιουργήθηκε με βάση τον Νόμο 127/2012 της Κυπριακής Δημοκρατίας και είναι το μοναδικό αρχείο για την καταγραφή της δεδηλωμένης επιθυμίας για δωρεά οργάνων μετά θάνατον για μεταμόσχευση. Η συγκατάθεσή σας μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε επιθυμείτε.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ: Διαβεβαιώνεται ότι διασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων χρήση ηλεκτρονικής κρυπτογράφησης για να τηρούνται οι διατάξεις των περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και 2003.

Παρακαλώ ταχυδρομήστε την εγγραφή σας στη διεύθυνση: Εθνικό Μητρώο Δοτών Οργάνων, Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, Παλιός Δρόμος Λευκωσίας-Λεμεσού, Αρ. 215, 2029 Στρόβολος, ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση TransplantDonor@moh.gov.cy

Για πληροφορίες: Τηλέφωνο: 22603492, Τηλεομ.: 22603777

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

Μπορείτε να συμπληρώσετε το έντυπο εγγραφής στο Μητρώο Δυνητικών Δοτών Οργάνων και ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας www.moh.gov.cy, πατώντας στον σύνδεσμο «Θέλεις να γίνεις δότης οργάνων;»

Ακολουθήστε τις οδηγίες «Αποστολή» στην άνω δεξιά γωνία του εντύπου για διαδικτυακή υποβολή ή μπορείτε να το συμπληρώσετε και να το αποστείλετε στην ηλεκτρονική διεύθυνση TransplantDonor@moh.gov.cy